

فخرا

کنجد

سال ۱۳۹۹

در راستای توسعه زراعت کنجد در اقلیم معتدل کشور، اصلاح و استفاده از ارقام پرمحصول با طول دوره رویش کوتاه تر اثرگذار و حائز اهمیت ویژه است. بدین منظور از سال ۱۳۸۴ بلوک دورگ‌گیری‌های ساده و سه جانبه بین لاین‌ها و ارقام کنجد که دارای منشأ مختلف و صفات مطلوب بودند ایجاد و بذور F۱ تلاقی سه گانه مغان ۱۹ / ورامین ۲۸۲۲ / هندیجان تهیه شد. بررسی سازگاری و مقایسه عملکرد (تعیین ارزش زراعی) لاین ۱۷-۹۱-SES و در نهایت بررسی‌های تحقیقی ترویجی نشان داد در مجموع این آزمایش‌ها لاین جدید با عملکرد ۱۲۲۵ کیلوگرم در هکتار از متوسط شاهد با عملکرد ۹۵۰ کیلوگرم در هکتار ۲۹ درصد برتری داشت و با طول دوره رویش ۱۰۴ روز نسبت به شاهد بطور متوسط پنج روز زودترس‌تر بود و با کمترین درصد بوته‌میری (۱۷ درصد) در گروه ارقام مقاوم جای گرفت بنابراین معرفی این رقم می‌تواند گام مهمی در توسعه زراعت گیاه در تناوب زراعی نیمه شمالی و مناطق معتدل نظیر استان‌های گلستان، مازندران، خراسان رضوی، خراسان شمالی، اردبیل، آذربایجان شرقی و غربی، زنجان، سمنان، همدان، مرکزی، اصفهان، البرز، قزوین باشد.

مقایسه صفات زراعی رقم فخر با شاهد (رقم اولتان)

رقم		صفت
اولتان (شاهد)	فخر	
111	104	تعداد روز تا رسیدگی (روز)
1029	1306	متوسط عملکرد دانه (کیلوگرم در هکتار)
57/0	57/3	میزان روغن (%)
651	826	عملکرد روغن (کیلوگرم در هکتار)
نیمه مقاوم	مقاوم	واکنش به بیماری بوته میری

توجیه اقتصادی

با توجه به شیوه نامه توجیه اقتصادی ارقام، بر اساس سطح زیر کشت پیش‌بینی شده برای رقم در طول سال های جایگزینی، قیمت فروش دانه با احتساب ۱۰ درصد تورم در سال های مختلف، میزان بهیود و برتری عملکرد رقم جدید در مرحله سازگاری نسبت به شاهد ۴۸۷ کیلوگرم در هکتار و نرخ تنزیل بلند مدت بانگها (۱۸.۵ درصد) ارزش حال منافع ناخالص رقم جدید معرفی شده جمعا در طول دوره جایگزینی ۷۶۶ میلیارد ریال برآورد گردید. قرار گرفتن کنجد در تناوبهای زراعی بعنوان کشت دوم ضمن اثرات مفید در زراعت پایدار افزایش درآمد خالص کشاورز را بدنبال دارد که باید در ارزش و توجیه اقتصادی زراعت کنجد مد نظر قرار گیرد.

– مقایسه اقتصادی بر اساس تفاوت میانگین عملکرد با شاهد و پیش‌بینی سطح جایگزینی طی دوره ۷ ساله

برآورد ارزش حال منافع ناخالص تولید کنجد رقم فخر در طول سال های جایگزینی				
سال	سطح جایگزینی (هکتار)	قیمت فروش هر کیلوگرم (ریال)	منافع ناخالص (میلیارد ریال)	ارزش حال منافع ناخالص رقم (میلیارد ریال)
پایان دوره هفت ساله	3000	620000	905	766.3

مناطق جغرافیایی توصیه رقم

مناسب کشت در مناطق معتدل نظیر استان های گلستان، مازندران، خراسان رضوی، خراسان شمالی، اردبیل، آذربایجان شرقی و غربی، زنجان، سمنان، همدان، مرکزی، اصفهان، البرز، قزوین

سایر مجریان

امیر غریب عشقی، نرجس کازرانی، بصیر صمدی فیروزآباد،

فرناز شریعتی، صابر سیفامیری، سید حمید رضا

رضائی، عباس فلاح طوسی، حمید صادقی گرمارودی،

محسن باقری، عباسعلی اندرخور، حمیدرضا بابایی، سامان

شیدایی

مجری مسئول:

سعد اله منصوری